

Magazín21

Prosinec 2024
VI. ročník

Jediný oficiální zpravodaj
Zlínského kraje

www.magazin21.cz

Vlachovická
přehrada:
přípravy pokračují

Rozhovor
s hejtmanem
Radimem Holišem

Noví radní
Zlínského kraje
se představují

Kam se vydat
na vánoční
jarmarky a trhy?

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

21 ZPRÁV Z JEDNADVACÍTKY

1. Nový rondel začal sloužit motoristům v **Holešově-Všetulích**. Vznikl na místě původní frekventované křižovatky silnic II/432 a II/438 poblíž bývalého areálu cukrovaru. Investorem stavby, která na tomto místě zajistí větší plynulost a bezpečnost provozu, byly **Zlínský kraj** a **město Holešov**.

2. Historickou věž kroměřížské radnice na Velkém náměstí čeká oprava. Práce se dotknou dřevěných konstrukcí, kamenných i klempířských prvků, vnitřních prostorů věže i venkovní fasády. Opravy by se mohly uskutečnit **v roce 2026**, náklady se odhadují na 3,5 až 5 milionů korun.

3. Prezident Petr Pavel 28. října na Pražském hradě **vyznamenal** celkem **56 osobností**. Byly mezi nimi i ty spojené se Zlínským krajem: architektka **Eva Jiříčná**, vojenský velitel **Oldřich Pechal** (in memoriam) a zakladatelka platformy podporující sociální a chráněné dílny **Lucie Hyblerová**.

4. Vsetínská nemocnice si připomněla **první rok** od zahájení provozu **magnetické rezonance**. Za tu dobu nová technologie vyšetřila **2 700 pacientů**. Nejčastěji se jednalo o vyšetření páteře, mozku a kloubů. Pracoviště magnetické rezonance ve Vsetínské nemocnici přišlo na zhruba 100 milionů korun.

5. Pod taktovkou režiséra Jiřího Chlumského začali filmaři ve Zlínském kraji v listopadu natáčet kriminální seriál **Místo zločinu Zlín**. Točit se bude ve Zlíně, Luhačovicích, Kroměříži, Lopeníku, Strání, ale i na dalších místech. Na televizní obrazovky by se měl seriál dostat **v lednu 2026**.

6. V Luhačovicích začala rozsáhlá **rekonstrukce parkoviště za nákupním střediskem**, kde vznikne **71 parkovacích míst**. Zároveň zde přibude více zeleně. Pokud vše půjde podle plánu, první řidiči by měli nová stání začít využívat **v dubnu 2025**.

7. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně otevře už od příštího akademického roku jako první vysoká škola v České republice magisterský studijní program pro všeobecné sestry **Domácí péče a hospicová péče**. Přihlášky ke studiu bude možné podávat **od ledna 2025**.

8. Nové víceúčelové sportoviště vzniklo u **Základní školy Zlín, Slovenská**. Zmodernizovaný areál mimo jiné nabízí atletický ovál, hřiště pro malou kopanou, volejbal, nohejbal, streetbal i florbal. K dispozici je i několik sportovních a posilovacích prvků. Od jara příštího roku začne hřiště kromě školy sloužit i veřejnosti.

9. Do jubilejní 80. sezóny vstupují v příštím roce **Slovácké divadlo** v Uherském Hradišti. Divadelníci sezónu odstartují klasickým americkým psychologickým dramatem Tennesseeho Williamse **Tramvaj do stanice Touha**, následovat bude už páté uvedení **Gazdiny roby** Gabriely Preissové.

10. Mimořádné nálezy archeologů při rekonstrukci **náměstí ve Valašském Meziříčí** ocenil Národní památkový ústav. Objevu pozůstatků středověkého osídlení udělil **nejvýznamnější tuzemskou cenu** v oblasti památkové péče **Patrimonium pro futuro**.

11. Instalaci nových a rekonstrukci stávajících kamerových bodů včetně modernizace serveru městského kamerového dohlížecího systému chystá na základě podnětu místních obyvatel radnice ve **Valašském Meziříčí**. Ještě do konce roku tak vznikne nový kamerový bod například v ulici Husova u Gymnázia Františka Palackého.

12. Zájem veřejnosti o letošní **pětidenní oslavy Halloweenu** ve **zlínském zoo** překonal i ty neoptimističtější představy. Nápaditou výzdobu, pestrou doprovodný program, speciální prohlídky zámku Lešná, ohňové show a strašidelné noční stezky si nenechalo ujít **34 804 návštěvníků**.

13. Velkého úspěchu dosáhli architekti, kteří se podíleli na **rekonstrukci Tržiště Pod Kaštany ve Zlíně**. V prestižní soutěži **Grand Prix Architektů 2024** získali cenu v kategorii Urbanismus. Projekt rekonstrukce tržiště vznikl ve Zlínském ateliéru **element architects**.

14. Pořadatelé Zlínského filmového festivalu spustili novou streamovací platformu **Zlín Fest Screen**. Ta nabízí více než **dvacet krátkých filmů**, které mohou učitelé na základních školách využít k **zatraktivnění výuky** českého jazyka, dějepisu, přírodopisu či zeměpisu.

15. Celkově 20 180 tun kamenné drti a **13 513 tun posypové soli** mají ve svých skladech připraveno silničáři pro **zimní údržbu silnic II. a III. třídy**, které má ve své správě Zlínský kraj. K dispozici budou mít 62 sypačů, 65 traktorových radlic, 33 nakladačů a 11 kusů těžké techniky (sněhových fréz, grejdrů).

16. Jeden z nejslavnějších operních pěvců na světě, **Rolando Villazón**, se začátkem listopadu představil posluchačům v **Kongresovém centru Zlín**, kde vystoupil společně se **Zlínskými filharmoniky**. Ti budou mexického tenoristu doprovázet i při jeho dalších koncertech v Česku, Rakousku a Švýcarsku.

17. Novým ředitelem Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně bude od 1. ledna 2025 **Tomáš Gregůrek**. Dosavadní manažer orchestru ve funkci vystřídá Josefa Němého, který Zlínskou filharmonii vedl od roku 2008 a nyní odchází do důchodu.

18. Po třech letech se v prosinci ve **Zlínském kraji** otevrou **další části dálnice**. Půjde o tři úseky dlouhé dohromady **21 kilometrů** z **Babic do Bzence**, který už leží v Jihomoravském kraji. V posledním úseku z Moravského Písku bude mít dálnice zatím jen dva pruhy místo čtyř, zbývající část však už bude plně funkční.

19. Problematický železniční přejezd v Rožnově pod Radhoštěm u výjezdu z místního průmyslového areálu je po modernizaci **opět v provozu**. Díky nově instalovaným závorám i dalším úpravám, jejichž investorem byla Správa železnic, je nyní mnohem **bezpečnější**.

20. Odborníci z Univerzity Tomáše Bati vyvinuli **speciální aplikaci**, která pomůže lidem **během povodní**. Umí předvídat, ve kterých částech regionu hrozí v případě přívalových dešťů nebezpečí. Vědci nadále pokračují s jejím testováním, poté ji hodlají nabídnout **Českému hydrometeorologickému ústavu**. Využít by jí mohly i krizové štáby obcí.

21. Poslední z letošní série edukačních seminářů na téma **Péče o nemocného v domácím prostředí** uspořádá Krajská nemocnice T. Bati ve Zlíně **11. prosince**. Uskuteční se od 15 hodin v suterénu 48. budovy LDN. Vstup je **zdarma**, bez nutnosti registrace.

foto: Pováří Moravy

Vlachovická přehrada na obzoru. Do kraje kvůli ní přijel i ministr

Řešením otázky odkanalizování obcí pokračuje příprava výstavby vodárenské nádrže Vlachovice. Ta má v budoucnu zásobovat pitnou vodou Zlínský kraj. V úterý 12. listopadu se v Újezdě u Valašských Klobouk uskutečnilo jednání, na němž se devět obcí v okolí nádrže dohodlo s Povářím Moravy, Ministerstvem zemědělství a Zlínským krajem na podepsání memoranda, které má za cíl prohloubit vzájemnou spolupráci při přípravě této stavby. Osobně se jej zúčastnil i ministr zemědělství Marek Výborný.

Stavět se má začít do čtyř let

Investorem stavby nádrže bude Pováří Moravy, které aktuálně pokračuje v projektové přípravě. Vykoupeno či smluvně vyřešeno má už 98 % potřebných pozemků. Se samotnou výstavbou se počítá v letech 2028–2033. Při přípravě je velká pozornost věnována kvalitě vody přitékající do nádrže. Právě proto musejí mít obce v povodí nádrže vyřešeno nakládání s odpadními vodami a zajištěno jejich čištění.

Zlínský kraj deklaroval, že realizaci kanalizací v obcích podpoří dle stávajících pravidel podpory technické infrastruktury v území. „Stavba přehrady je pro náš kraj extrémně důležitá, proto jsme na prvním zase-

dnání nové rady pověřili náměstkou hejtmána Tomáše Chmelu koordinací příprav projektu mezi dotčenými obcemi, Zlínským krajem a Povářím Moravy. Prvním úkolem je dořešit, kdo co bude financovat,“ říká hejtmán Radim Holíš.

↑ Ministr zemědělství Marek Výborný na jednání v Újezdě.

Se získáním peněz na odkanalizování má obcím pomoci také stát. „Ministerstvo zemědělství se kvůli zajištění financování čistíren odpadních vod a splaškové kanalizace včetně jednotlivých přípojek zavázalo vypsat specializovaný dotační program,“ informoval ministr zemědělství Marek Výborný.

Větší než Brněnská přehrada

Vodní dílo Vlachovice má po svém dokončení pojmout téměř 30 milionů kubíků vody, což je pro srovnání asi o 12 milionů kubíků více než v případě Brněnské přehrady. Náklady na stavbu jsou předběžně odhadovány na 5,5 miliardy. ■

Jan Vandíř

Úvodník hejtmána Radima Holíše

Výstavba vodárenské nádrže ve Vlachovicích je obrovský projekt, který má pro Zlínský kraj a jeho obyvatele zásadní význam. Díky ní budeme mít v této části regionu zajištěný spolehlivý zdroj pitné vody na dalších padesát let. Je to krok, kterým se připravujeme na dopady klimatických změn a stále častější nepředvídatelné rozměry počasí.

Tato velká stavba s sebou přináší mnohá pozitiva a do budoucna jistotu čisté a dostupné vody v místech, kde bychom se zřejmě dříve nebo později v horkých letních měsících neobešli bez dovážené vody v cisternách. Výstavbě se ovšem nevyhnu ani omezení.

Chápu, že to bude pro místní obyvatele náročné a už teď, během příprav, řeší řadu otázek, stejně jako starostové. Mohu vás ale ujistit, že budeme po celou dobu nápomocní, jak jen to půjde. Zlínský kraj je připravený spolupracovat, hledat řešení a pomáhat, aby dopady na život v okolí byly co nejmenší. Věřím, že stejně to vnímá i samotný investor, kterým je Pováří Moravy, a k přípravě i stavbě přistoupí s maximálním ohledem.

Zlínský kraj bude členem evropské aliance pro rozvoj polovodičového průmyslu

Členství Zlínské kraj v Alianci evropských polovodičových regionů (ESRA) schválili krajští zastupitelé. Kraj tím navazuje na vstup do národního polovodičového klastru z letošního jara a otevírají se mu možnosti mezinárodní spolupráce. „Součástí této prestižní aliance se staneme společně s Jihomoravským krajem. Díky tomu budeme moci navazovat partnerství se zahraničními regiony a prosazovat společné zájmy při rozvoji polovodičového průmyslu v Evropě,“ vysvětlil hejtmán Zlínské kraj Radim Holíš.

ESRA vznikla v září 2023 a účastní se jí 32 regionů z Německa, Španělska, Francie, Itálie, Rakouska, Portugalska, Nizozemska, Belgie, Finska, Irsko, Švédsko, Velké Británie a České republiky. Vstup Zlínské kraj do ESRA mimo jiné souvisí s připravovanou investicí americké společnosti ON SEMICONDUCTORS (onsemi), která plánuje rozšíření výroby v Rožnově pod Radhoštěm, kde vyrábí polovodiče a patří v tom mezi světovou špičku. Investice v předpokládané výši 2 miliard dolarů má s sebou přinést až tisícovku nových pracovních míst. ■

(van)

Novinka ve veřejné dopravě Zlínské kraj: Chcete vystoupit z autobusu? Dejte řidiči znamení

Se změnou jízdních řádů čeká v prosinci cestující veřejnou dopravou novinka. Všechny zastávky regionální autobusové dopravy budou „na znamení“. Před výstupem tak bude potřeba, aby dal cestující řidiči včas najevo, že plánuje na další zastávce vystoupit. Buď stisknutím příslušného tlačítka ve vozidle nebo může řidiče oslovit napřímo.

A jak to bude s nástupem? „Na řidiče není nutné zběsile mávat. Postačí, když se budete včas nacházet v prostoru zastávky. Nicméně je potřeba si dát pozor na to, abyste byli vidět,“ upřesňuje Martin Štětkář, jednatel

společnosti Koordinátor veřejné dopravy Zlínské kraj. Při snížené viditelnosti mohou cestující využít reflexní prvky nebo na sebe upozornit rozsvícenou baterkou či mobilem.

Zřízení zastávek na znamení se prozatím netýká linek IDZK mimo území Zlínské kraj, linek MHD Uherské Hradiště (linky 2–9) a linek MHD Vsetín (linky 601–616).

Důvodem zavedení tohoto opatření je snaha o snížení počtu zastavení a rozjezdů v zastávkách, které by mělo přispět k lepší plynulosti dopravy i snížení hlukové zátěže. ■

(red)

4

Podruhé v křesle hejtmana

autor: Soňa Ličková

Po Stanislavu Mišákovi je teprve druhým hejtmanem Zlínského kraje, kterému se podařilo obhájit pozici lídra v krajských volbách a ve funkci pokračovat i ve druhém volebním období. Radim Holíš se v nadcházejících čtyřech letech znovu ujme tradičních povinností čelního představitele kraje, vedle toho bude nově zodpovídat také za zdravotnictví. „Co se týká zdravotnictví, čeká nás spousta výzev a je podle mě správné, aby u toho byl přímo hejtman,“ říká v rozhovoru pro Magazín21.

Když jste do funkce nastupoval před čtyřmi lety, byla doba o poznání hektičtější, byl zrovna covid. Jaké je to teď?

Euforii z vyhraných voleb jsem si tehdy dlouho neužíval. Sto dní hájení, které zpravidla mívá každá nová nastupující vláda, jsme neměli. Očkování a problémy v nemocnicích jsme museli řešit hned, jak přicházely. Byl to ostrý start. Teď je to jiné. Mám za sebou zkušenosti z uplynulých čtyř let, díky kterým vstupuji do nového období silnější, poučený z některých situací, a hlavně s tím, že můžu s kolegy plynule navázat na rozdělanou práci. To je obrovská výhoda. Také nejsme v kritické situaci jako tehdy.

Vratme se ještě krátce ke krajským volbám, ve kterých jste dostal 9 695 preferenčních hlasů. V přepočtu na velikost krajů jste se díky tomu stal čtvrtým nejčastěji „kroužkováným“ politikem v České republice. Překvapilo vás to?

Kdybyste si nevěřil, byl bych špatný lídr, ale přiznávám, že celkový výsledek předčil moje očekávání. Zisk tolika preferenčních hlasů je pro mě odměnou za uplynulé čtyři roky práce a také dobrá zpětná vazba, že lidé nevolili „jen“ značku, ale dali hlas přímo mně. Udělalo mi to obrovskou radost a dodalo energii do další práce. I nadále k tomu ale přistupuji s velkou pokorou.

Nepřivedlo vás to na myšlenku posunout svoji politickou kariéru dál, že byste kandidoval příští rok do poslanecké sněmovny, nebo snad usiloval o některý z ministerských postů?

Jsem nastavený na výkon a o tom práce hejtmána je, proto mě baví. Chtěl jsem obhájit svůj post a lidé mě v tom podpořili, takže opouštět Zlínský kraj v tuto chvíli nehodlám. Soustředím se na práci pro náš kraj a chci prosazovat důležitá krajská témata i na celostátní úrovni, tomu rozumím nejvíc, a to chci v současné době dělat.

Na co se chcete v současném volebním období zaměřit nejvíce?

Naše priority se nemění, zůstávají jimi zdravotnictví, doprava i téma stárnutí našeho kraje. Na tom jsme se jako ko-

↑ **BRÍFINK K POVODNÍM.** Hejtmán zodpovídá také za krizové řízení. Během povodní, které v září zasáhly Zlínský kraj, na tiskových brífincích pravidelně informoval veřejnost o aktuální situaci.

alice shodli a tímto směrem se bude naše pozornost upínat.

Kromě běžných povinností hejtmána nově zodpovídáte také za oblast zdravotnictví, proč jste se tak rozhodl?

Je to důležité téma pro celou republiku a dává mi smysl, aby ho měl na starosti přímo hejtmán. Poslední čtyři roky jsem úzce spolupracoval s kolegyní Olgou Sehnalovou. Pomáhal jsem jí s investicemi v našich nemocnicích a byl přítomen při řadě jednání. Dva roky jsem byl garantem za naši krajskou záchranku. Proto pro mě zdravotnictví není neznámá oblast. Přesto to pro mě znamená nutnost dalšího učení a proniknutí do většího detailu. Toho se ale nebojím a těším se na to. Navíc mám kolem sebe zkušený tým odborníků na zdravotnictví ve vedení našich nemocnic i na krajském úřadě.

To znamená pokračovat v modernizaci Krajské nemocnice T. Bati ve Zlíně?

Nejen to. Chceme zachovat dostupnou zdravotní péči ve všech okresech, efektivně řídit krajské nemocnice a pokračovat v jejich modernizaci. Dál musíme pracovat na tom, abychom do kraje přilákali nové lékaře a další odborníky, které si musíme také sami vychovávat. Co se týká zdravotnictví, čeká nás spousta výzev a je podle mě správné, aby u toho byl přímo hejtmán.

V devítičlenné radě máte šest nových kolegů.

Jak se jim zatím daří v nových funkcích?

Postupně se seznamují s agendou a dostávají se do výkonu. Přicházejí se zkušenostmi z regionální i celostátní politiky, z byznysu nebo oblasti, kterou dnes mají na starosti. Mají vize, kam chtějí náš kraj posouvat a ve všech zásadních věcech se shodujeme, což je dobrý předpoklad pro budoucí spolupráci.

Jaké největší investice kraj plánuje na příští rok?

Věřím, že se příští rok konečně pustíme do dlouho plánované opravy staré interny v Uherskohradištské nemocnici, kterou zdržují už více než rok průtahy kolem výběrového řízení na dodavatele. Také bychom chtěli začít s výstavbou úplně nového pavilonu pro matku a dítě v Krajské nemocnici T. Bati ve Zlíně. Čeká nás rovněž otevření nového domova pro seniory v Liptále, výjezdové stanice záchranky v Luhačovicích nebo dokončení rekonstrukce Čiperovy vily ve Zlíně, kde vznikne nové kulturní a kreativní centrum. Spousta akcí je také naplánovaná v dopravě nebo ve školství.

Jaký vliv má na zmiňované projekty digitalizace stavebního řízení, zbrzdí se kvůli tomu jejich výstavba?

V případě krajských investic na tom nejsme zase tak špatně. Spoustu projektů jsme měli připravených dopředu a běží nám. Ale pociťujeme to,

například u pavilonu pro matku a dítě ve zlínské nemocnici máme zbytečně skluz tři měsíce. Nedotažená digitalizace stavebního řízení je obecně obrovský problém, který prodlužuje lhůty, prodražuje stavby a z pohledu rozvoje celé republiky nám ujíždí vlak. Je to velký průšvih.

Jak budete trávit letošní Vánoce? Pracovně, s rodinou nebo někde na horách?

Vánoce budu trávit s rodinou, manželkou Petrou, dětmi a rodiči. Na to se moc těším. Jsem šťastný, když je rodina pohromadě. Při mém pracovním vytížení to bohužel není samozřejmost, a proto si těchto chvílí nesmírně vážím.

Vyrazíte i na váš oblíbený běžecký závod Marcialonga v Itálii, který se jede poslední lednovou nedělí?

Je to královna laůů, to si nemůžu nechat ujít. Z Rožnova nás pojedou tentokrát dvanáct, opět to bude pánská jízda.

A máte natrénováno?

Tradičně budu spoléhat na svalovou paměť (smích). Měl jsem letos mnohem méně času, ale když to šlo, šel jsem si zaběhat. Úplně bez tréninku bych to nezvládl. Věřím, že v lednu se na běžkách projedu i u nás a budu připravený tak, abych závod zvládl pod pět hodin a zdravý přijel do cíle. Jedeme se hlavně pokochat nádhernými výhledy, protáhnout tělo a užít si to. ■

Kdo kraj povede v dalších čtyřech letech? Noví radní se představují

V pondělí 4. listopadu zvolili krajszí zastupitelé na svém ustavujícím zasedání Radu Zlínského kraje pro nadcházející období 2024–2028. Jsou v ní zastoupeni jednak ti, kdo v ní působili už v předchozích čtyřech letech, většinu ale tvoří nové tváře. Na této dvojstraně Magazínu21 přinášíme krátké medailonky všech radních, ve kterých nám prozradili něco ze svého profesního i soukromého života, a zároveň jsme se jich zeptali:

Jakým směrem chcete posunout oblast, za kterou budete v následujících čtyřech letech zodpovídat?

Radim HOLIŠ

→ zdravotnictví

Původní profesí je stavební projektant a stavitel. Vystudoval obor pozemní stavby na Fakultě stavební VUT v Brně. Je ženatý a má dvě děti. Bydlí v Rožnově pod Radhoštěm, kde v letech 2014 až 2021 působil jako starosta. Od roku 2020 je hejtmánem Zlínského kraje. K jeho zálibám patří sport, především běh a běh na lyžích, rybolov a kultura.

Musíme se připravit na těžké roky ovlivněné stárnutím populace. V oblasti zdravotnictví, za niž přímo zodpovídám, proto chceme zachovat dostupnou zdravotní péči ve všech okresech a nadále rozvíjet nejen Baťovku ve Zlíně, ale i ostatní naše nemocnice. Ruku v ruce s tím budeme podporovat a motivovat mladé lékaře, bez kterých se v našem zdravotnictví neobejdeme.

Radek DOLEŽEL

→ doprava

Vystudoval Fakultu strojní VUT Brno, jako konstruktér pracoval na řadě míst, poté podnikal. V posledních čtyřech letech byl náměstkem hejtmána Zlínského kraje pro dopravu. Je také aktivním sportovcem: závodně hraje stolní tenis a minigolf. Bydlí v Holešově. Je ženatý, má dvě děti a manželce pomáhá se zachraňováním zvířat.

V předchozím období se nám podařilo odblokovat stavbu dálnice D49, teď je potřeba ji dotáhnout do konce, stejně jako úseky dálnice D55. Krajské silnice máme v nejlepším stavu za posledních dvacet let a nadále hodláme navyšovat peníze do jejich oprav. Pokračovat určitě budeme i v dalším zkvalitňování veřejné dopravy, kde jsme v posledních letech dosáhli výrazného posunu.

Tomáš CHMELA

→ strategický rozvoj a dotace

Po studiu oboru pravěká a raně středověká archeologie na Univerzitě Karlově v Praze pracoval jako vysokoškolský pedagog a manažer v oblasti regionálního rozvoje. Od roku 2018 je starostou Slavičína a zastává také post místopředsedy Sdružení místních samospráv. Jeho koníčky jsou vysokohorská turistika, archeologie, architektura, cestování, přátelé, rodina a sport.

Strategický rozvoj je pro mě výzvou přenést dynamické zkušenosti ze starostování ve Slavičíně o patro výše. Obrazně řečeno se hodlám stát kuchařem, který namíchá ten nejúčinnější recept pro to, aby se ve Zlínském kraji dobře žilo a lidé v něm plánovali svoji budoucnost. Půjde o mix cílů v oblasti bydlení, vzdělávání mladé generace, zušlechťování veřejných míst a dobrého marketingu.

Eliška OLŠÁKOVÁ

→ sociální věci a neziskový sektor

Její domovem jsou Valašské Klobouky, kde žije se svou rodinou a kde osm let působil jako starostka. V současnosti je mimo jiné poslankyní Parlamentu ČR a předsedkyní Sdružení místních samospráv. Před vstupem do politiky pracovala ve veřejné správě, jako matrikářka nebo vedoucí odboru. Volný čas věnuje rodině, hlavu si čistí během jógy a toulkami přírodou.

Usilovat budu o zajištění stabilního financování sociálních služeb, zvyšování jejich dostupnosti i navyšování lůžek v pobytových sociálních službách. Jako důležité vnímám také pokračování budování komunitních pobytových sociálních služeb pro lidi s handicapem, přízpusobených jejich potřebám, i podporu života těchto lidí v přirozeném prostředí. Chci se rovněž zasadit o dostupnější bydlení.

David VYCHYTIL

→ finance, majetek a rozvoj podnikání

Má zkušenosti z manažerských a ředitelských pozic ve velkých českých i světových firmách. Ty naplno využil v předchozích čtyřech letech, kdy působil jako náměstek hejtmána Zlínského kraje pro finance a rozvoj podnikání. Je ženatý, má dvě dcery a považuje se za zlínského patriota. Věnuje se sportu, dlouho závodně hrál a reprezentoval Zlín v tenise.

Chci i nadále uskutečňovat vize a promyšlené kroky správných investic, které mají budoucnost pro rozvoj našeho kraje. Ten se vylidňuje, stárne, mladí lidé odcházejí jinam. To musíme změnit a talentované mozky u nás udržet, nabídnout jim zajímavé studijní obory. Když tady vytvoříme atraktivní prostředí pro mladé, získáme tím byznysový potenciál, který přiláká i nové investory.

Renata PRCHLÍKOVÁ

→ životní prostředí a zemědělství

V minulosti pracovala v prodejnách i výrobních potravinářských společnostech, v posledních letech pak jako ředitelka sportovně rekreačního areálu. Ráda sportuje, cestuje a zajímá se o veřejné dění. Bydlí v Uherském Hradišti. Má ráda tradice, kroje, přírodu a vše co se dotýká Slovácka. Jejimi oblíbenými místy ve Zlínském kraji jsou Buchlovice a Luhačovice.

Za nejdůležitější téma, kterému bych se chtěla věnovat, považuji oblast dobudování a rozšiřování vodohospodářské infrastruktury. Je nutno zintenzivnit spolupráci s Povodím Moravy směřující k zahájení stavby vodního díla Vlachovice. Chci rovněž rozvíjet spolupráci s myslivci, včelaři, rybáři, zahrádkáři, stejně jako s agrárními komorami z našeho regionu.

Jindra MIKULÁŠČÍKOVÁ

→ školství

Už více než dvacet let působí v oblasti školství, čtrnáct let byla ředitelkou Střední průmyslové školy stavební Valašské Meziříčí. Má ráda film, cestování a turistiku. Mezi místa ve Zlínském kraji, kam nejraději chodí, patří Trojačka a Lhoty nad Valašským Meziříčím. Obdivuje zlínskou industriální zónu. Žije ve Valašském Meziříčí.

Hodlám se zasadit o transparentnější a spravedlivější odměňování ředitelů krajských škol. Přehodnotím nastavený systém rekonkurzů. S řediteli budu pracovat na lepším ohodnocení práce třídních učitelů. Rovněž je potřeba řešit problematiku málo naplněných, přesto potřebných učebních oborů. Budu pokračovat v investicích do škol tak, aby byly účelné.

Ivan LÁŠKA

→ kultura a cestovní ruch

Původní profesí je fotograf, mimo tuto oblast působil také v komunální politice, a to jako radní a místostarosta Uherského Brodu. Kromě fotografování rád chodí do posilovny i na procházky se svým psem. Má rád také film a přírodu, především pak oblast Bílých Karpat. Je ženatý, má jednoho syna, se svou rodinou žije v Uherském Brodě – Havřících.

Budu se snažit rozdělovat peníze v oblasti kultury spravedlivě a věnovat se v ní více hendikepovaným a menším kulturním spolkům. Chci také zviditelnit Zlínský kraj v oblasti cestovního ruchu. Zejména více propagovat kulturní památky, a to i ty méně známé, rozvíjet spolupráci se slovenským příhraničím v oblasti kultury a více propagovat židovskou historii Zlínského kraje.

Miroslav ZEMÁNEK

→ investice, energetika a sport

Vystudoval elektrotechnický obor na Vysoké škole báňské – Technické univerzitě Ostrava. Působil jako společník a jednatel firem zaměřených na energetiku a poradenství obcím. Bydlí v Boršicích u Buchlovic, mezi jeho koníčky patří vinohradnictví, florbal, cyklistika, lyžování. Jako táta tří dětí chce, aby byly v pohybu a neseseděly u mobilů. Proto je vede ke sportu.

Mým cílem je dostat celkový objem investic na dvojnásobnou hodnotu. V oblasti energetiky mám plán reformy Energetické agentury Zlínského kraje, která zajistí obcím i kraji značné úspory. Budu klást důraz na podporu organizací věnujících se sportovním aktivitám pro naše děti a připravovat Letní olympijské hry dětí a mládeže v roce 2028.

Kraj otvírá firmám i studentům dveře do Texasu

Studentům, firmám i start-upům ze zlínského regionu se otvírají dveře do texaského Austinu. Ten patří mezi nejprogresivnější města USA. Společné projekty firem, výměnné programy studentů nebo kooperace ve výzkumu, kreativním průmyslu a inovacích jsou konkrétními body memoranda, které uzavřela krajská rozvojová agentura ZRIA s americkou iniciativou Opportunity Austin. Ta od svého vzniku v roce 2004 pomohla vytvořit více než 700 tisíc pracovních míst a přilákala investice v hodnotě miliard dolarů.

„Jde o příležitost získat investice a technologické know-how, které podpoří naši ekonomiku a podnikání. Spolupráce poskytuje šanci inspirovat se úspěšnými postupy, které transformovaly region Austinu. Jsme přesvědčeni, že díky tomu podpoříme rozvoj našich firem,“ uvedl po podpisu ředitel strategického úseku ZRIA Petr Kubíček.

↑ Petr Kubíček (vlevo) při podpisu memoranda.

Důležitou složkou spolupráce bude vzdělávání. Aktuálně se řeší propojení studijních oborů vázaných na polovodiče, které bude otvírat Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB). Její zástupci už plánují cestu do Austinu. „Je to příležitost pro naše studenty i pedagogy, jak získat zkušenosti a poznatky z texaské univerzity a dalších vzdělávacích institucí, které významně přispěly k transformaci a rozvoji Austinu. Podobnou roli bychom jako univerzita rádi sehráli při transformaci Zlínského kraje. Prvním krokem je výměnný program v oblasti polovodičů, který chceme realizovat,“ uvedl rektor UTB Milan Adámek. ■

(red)

Univerzita začíná stavět novou budovu, kraj na ni přispěl

Slavnostním poklepem základního kamene zahájila v pátek 8. listopadu Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně výstavbu nového objektu Fakulty technologické. Původní budova, která byla na stejném místě postavena na začátku 30. let minulého století, byla kvůli havarijní statické vlně zbourána. Na stejném místě bude vystavěna budova nová podle architekta Vladislava Vrány z brněnského ATELIERU 2002. Na její stavbu přispěl Zlínský kraj dotací 200 milionů korun.

„Univerzita Tomáše Bati je naším klíčovým partnerem. V březnu jsme s panem rektorem podepsali dohodu o dlouhodobé spolupráci a následně

i smlouvu, která definuje její první konkrétní kroky. Jde hlavně o nové studijní programy, jejichž vznik jsme na univerzitě sami iniciovali, protože jsou

velmi důležité pro další rozvoj kraje. Část z nich se bude vyučovat právě v nové budově technologické fakulty, proto jsme podpořili její výstavbu,“ uvedl hejtmán Zlínského kraje Radim Holíš.

Učit se má na jaře 2027

Objekt bude mít šest nadzemních a jedno částečné podzemní technické podlaží. Studenti i zaměstnanci se mohou těšit na nové výukové laboratoře, seminární učebny a pracovny. Své místo zde budou mít také Ústav výrobního inženýrství, Ústav inženýrství polymerů, Ústav fyziky a materiálového inženýrství a dále děkanát a veškerá administrativní pracoviště fakulty.

Celkové finanční náklady akce včetně technologického a interiérového vybavení objektu jsou vyčísleny na 653 milionů korun. Výstavba objektu je plánovaná na dva roky, stavba bude dokončena v říjnu 2026. Kompletně funkční a vybavený objekt bude předán Fakultě technologické k trvalému užívání nejpozději v březnu 2027. ■

(red)

8

Vyrostu až na kraj: Eva Gazdošová

Chcete pracovat pro Krajský úřad Zlínského kraje? Nahlédnout pod pokličku můžete s personalistkou Evou Gazdošovou, která v rámci kampaně Vyrostu až na kraj nejen představuje svoji pozici, ale také popisuje, co zájemce čeká.

Co čeká uchazeče o práci na Krajském úřadě Zlínského kraje?

Co se týká výběrového řízení, doporučuji nepodceňovat přípravu. Na výběrovou komisi udělá vždy dobrý dojem, když si zjistíte základní údaje o úřadu, podíváte se na webovou stránku v sekci odboru, na

který se hlásíte, vytvoříte si alespoň rámcovou představu o práci, o kterou se ucházíte. V prvním kole výběrového řízení krátce testujeme základní znalosti konkrétní problematiky a poté následuje pohovor.

Jak se personalisté dál starají o zaměstnance?

Pomáháte novým kolegům po nástupu?

Samozřejmě! Máme v první řadě nastavený systém mentoringu. Každý nováček má svého mentora – zkušeného kolegu, jehož úkolem je odborný zácvik. S novými zaměstnanci máme my personalisté v průběhu prvních tří měsíců krátké schůzky a nabíjíme jim tak prostor vyjádřit své první dojmy z nové práce. S nováčky se v jejich začátcích neformálně potkává také paní ředitelka.

Mají zaměstnanci možnost dalšího růstu?

Mezi výhody velké organizace, jako je krajský úřad, patří velké množství rozmanitých pracovních míst, a tedy i možnost pro naše stávající zaměstnance změnit práci a získat nové zkušenosti, aniž by museli měnit zaměstnavatele. Odborně růst úředníci musejí, ukládá to zákon, takže vzdělávací systém je poměrně „štedrý“ a nadto i velkoryse podporován naší paní ředitelkou. A růst můžete podle svého názoru i v osobní rovině – denně se setkáváte pracovní a neformálně s kolegy z různých oborů – vzdělanými a zkušenými lidmi, kteří u nás pracují. ■

(aga)

↑ Podívejte se také vy na rozvoji sebe i svého regionu. Pracujte pro #krajbezhranic! Podívejte se, koho právě hledáme.

KNTB otevřela Centrum pro jednodenní chirurgii

Krajská nemocnice T. Bati ve Zlíně na konci října slavnostně otevřela Centrum pro jednodenní chirurgii a gynekologii. Modernizované prostory stacionáře a operačního sálu přišly na téměř 40 milionů korun. Vznikl zde moderní dopravní pokoj s novou sesternou pro sledování pacientů i nová denní místnost pro zdravotníky. Původní zákrovový sál se zázemím. Součástí nových prostor je i ambulance pro přijímání pacientů.

Jednodenní chirurgie je trend

„Je to další dílčí změna v rámci postupné modernizace areálu, která přispěje ke zkvalitnění poskytované péče,“ uvedl

hejtman Zlínského kraje Radim Holíš. „Takzvaná jednodenní chirurgie je v současné době rychle se rozvíjející oblast medicíny a je důležité, aby pro ni měla i Krajská nemoc-

nice T. Bati potřebné zázemí,“ dodala Olga Sehnalová, náměstkyně hejtmána pro oblast zdravotnictví.

Co je vlastně jednodenní chirurgie? „Je to postup, při kterém pacient přichází do nemocnice k plánované operaci až v den výkonu a odchází nejpozději 24 hodin po zákroku. Týká se miniinvazivních a operačních zákroků menšího rozsahu. Léčebné výsledky jsou přitom zcela srovnatelné, jako když pacient standardně pobývá v nemocnici,“ popsal Marcel Guřan, člen představenstva KNTB pro oblast léčebné a ošetrovatelské péče.

Centrum jednodenní chirurgie využijí v počáteční fázi nejčastěji gynekologové. Jednodenní chirurgické operace a zákroky budou provádět také traumatologové, například artroskopie ramene, kolena, hlezna či drobné výkony na končetinách, nevyžadující hospitalizaci. Neurochirurgové budou sál jednodenní chirurgie využívat pro operace karpálního tunelu. Do budoucna plánuje nemocnice zapojit do jednodenní operativy i chirurgické a ortopedické oddělení. ■

(red)

Chirurgické oddělení v Kroměříži využívá nanomedicínu

Novou detekční a operační metodu pro odstranění zhoubného nádoru prsu zavedlo na začátku roku 2023 Chirurgické oddělení Kroměřížské nemocnice. Od startu novinky, která pracuje s nejmodernějšími a šetrnými technologiemi nanočástic, bylo tímto způsobem operováno už více než 100 pacientek.

„Dnešní moderní diagnostika a screeningové programy, zejména pak mamografie, zaručují včasnou diagnostiku tohoto typu nádorového onemocnění. Díky nejmodernějším a citlivým přístrojům se daří najít i malé nádory, které mají v průměru pouze několik milimetrů. Ty bývají zcela bezpříznakové, nehmátné a pacientka o nich často ani netuší,“ uvedl zastupující primář oddělení Jiří Javora.

Zhoubné nádory prsu patří mezi nejčastější nádorová onemocnění u žen. Ročně je v rámci celé republiky diagnostikováno více než 7 tisíc nových případů. „Důležité je nepodceňovat prevenci. Pokud si žena nahmatá jakoukoliv bulku, měla by se objednat k dalšímu vyšetření. Samozřejmostí by mělo být pro každou ženu nad 45 let i preventivní mamografické vyšetření,“ doplnil lékař Jaroslav Novák. ■

(red)

Uherskohradištská nemocnice má moderní automatizovanou linku

Oddělení klinické biochemie Uherskohradištské nemocnice výrazně modernizovalo laboratorní provoz spuštěním nové automatizované linky DxA 5000 Fit, která představuje zásadní posun v efektivitě a kvalitě poskytovaných služeb.

„Instalovaná linka umožňuje výkonným strojům převzít většinu rutinních úkolů, což vede ke snížení času potřebného k analýze vzorků až o polovinu. Při vložení zkumavky do linky je schopná zpracovat data ze štítku během neuvěřitelných tří sekund a vyhodnotit tak prioritu vzorku a požadavky na zpracování,“ říká primářka oddělení klinické biochemie Bronislava Rozhonová.

Rychlejší zpracování i minimalizace chyb

Díky automatizaci a minimální manipulaci se vzorky se výrazně snižuje riziko chyb a potenciálního přenosu infekcí. Linka je navíc vybavena pokročilým systémem pro třídění vzorků podle priority, což zajišťuje rychlé a přesné zpracování i těch nejnáročnějších požadavků.

„Novinka v podobě zavedení moderní robotické linky umožní našemu personálu rychlejší a přesnější diagnostiku i rychlejší poskytování informací klinickým lékařům, což v konečném důsledku přináší zlepšení péče poskytované našim pacientům. Chtěl bych velmi poděkovat všem, kteří se na úspěšné modernizaci pracoviště podíleli,“ dodává ředitel Uherskohradištské nemocnice Petr Sládek. ■

(red)

Záchranka instaluje fotovoltaiku

Výjezdová základna v Morkovicích-Slížanech je první, na jejíž střeše se v rámci projektu na snížení energetické náročnosti provozu Zdravotnické záchranné služby Zlínského kraje objevily fotovoltaické panely. Do poloviny prosince se postupně objeví také v Bystřici pod Hostýnem, Suché Lozi, Buchlovicích, Vsetíně, Valašském Meziříčí a Otrokovicích.

Na investici za zhruba 14 milionů korun se podařilo získat 75% dotaci z Ministerstva životního prostředí, zbytek peněz hradí záchranka ze svého rozpočtu. Zlínský kraj už dříve poskytl 700 tisíc korun na projektovou přípravu.

„Součástí investice jsou také bateriová úložiště pro akumulaci vyrobené elektrické energie. Vyrobenou elektřinu spotřebuje provoz výjezdových základen a případné přebytky budou směřovány do bateriových úložišť,“ řekl ředitel ZZS Zlínského kraje Josef Valenta.

Mimo tento projekt přibudou fotovoltaické panely také na základně v Uherském Hradišti, a to v rámci její dostavby, energeticky soběstačná bude i nově budovaná základna v Luhačovicích a revitalizovaná základna v Kroměříži. ■

(red)

Batův mrakodrap dvacet let po rekonstrukci. Co všechno skrývá?

Už dvacet let je po nákladné rekonstrukci budova 21 ve Zlíně, nazývaná také Batův mrakodrap, sídlem Zlínského kraje a finančního úřadu. Tento klenot československé meziválečné architektury, který byl postaven v letech 1936–1938, je rovněž oblíbeným návštěvnickým cílem. Snad v každém turistickém průvodci se můžete setkat s jeho hlavními lákadly, jako jsou Batův výtah, expozice o historii budovy i firmě Baťa nebo terasa s kavárnou s jedinečným výhledem na město Zlín. Je tu však i řada dalších zajímavých míst. Vydejte se s námi na jejich prohlídku.

JÍDELNA. Pokud vás přes týden v době oběda přepadne hlad, zajděte si do jídelny ve 3. etáži. Ta totiž kromě zaměstnancům krajského a finančního úřadu slouží také široké veřejnosti. Vybrat si můžete až ze čtyř hlavních jídel a často tu lze zakoupit i nějakou tu regionální dobrotu, například frgály.

PÁTERNOSTER. Málokdo odolá svězt se oběžným výtahem neboli páternosterem. Ten v Batově mrakodrapu je se svými 30 kabinami a zdvihem 58,5 metru nejdelší v České republice. Jezdí rychlostí 30 cm za sekundu. Každá kabinka má nosnost 160 kilogramů a uveze dva lidi.

ZASEDACÍ MÍSTNOST ZASTUPITELSTVA. Právě zde se několikrát do roka scházejí krajszí zastupitelé, aby projednali všechny body, které mají na programu. Místnost však slouží také ke konání dalších akcí, seminářů či konferencí. Na sezení se sem vejde až 100 lidí.

PODZEMNÍ BUNKR. Mezi místa v budově, kam se běžný „smrtník“ nedostane, patří chráněné podzemní pracoviště krizového řízení. Naposledy se tu letos v září během záplav pravidelně scházela stálá pracovní skupina povodňové komise Zlínského kraje.

GARÁŽ „KOČKY“. V 16. etáži se nachází stanoviště takzvané „kočky“, jak se přezdívalo původnímu pojezdnému koši na mytí oken. Budova totiž byla už v době svého vzniku plně klimatizovaná, vnější okna tak nejde otevřít, a bylo je tedy nutné pomoci tohoto koše umývat zvenčí.

KANCELÁŘ HEJTMANA. Od doby, kdy se v roce 2004 krajský úřad přestěhoval do Batova mrakodrapu, sídlí nejvyšší představitel kraje – hejtmán stále na stejném místě, ve 14. etáži. Ve své kanceláři nejen pracuje, ale přijímá tu i návštěvy.

U NÁS NA VESNICI

Rudimov

I v samém závěru roku pokračuje v Magazínu21 seriál o obcích, které v letošním ročníku soutěže Vesnice roku Zlínského kraje získaly některé z udílených ocenění. Dnes se s námi můžete vydat jen kousek od Slavičina, na místo, které obdrželo Fialovou stuhu pro inovativní obec a také Zlatou cihlu Programu obnovy venkova. Pojd'te s námi na návštěvu do Rudimova.

Rudimov najdeme mezi lesy a stráněmi Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Leží v malebné kotlině potůčku Třešňůvka. Prvním písemným dokladem o existenci obce je zápis v pozemkových knihách z roku 1440, kdy ves náležela k panství hradu Sehradice. V katastru obce se však nachází řada archeologických nálezů včetně pohřebiště či slovanského hradiska, které dokládají osídlení už od doby kamenné. Dnes je Rudimov domovem pro 250 obyvatel. Díky poloze obce se zde vždy dařilo ovocným stromům, což

↑ **OBECNÍ ÚŘAD.** Od letošního léta mají v Rudimově novou moderní budovu obecního úřadu s knihovnou, společenským sálem a zázemím pro setkávání a konání nejrůznějších akcí.

dosvědčují i dodnes dochované sušírny ovoce. Jedno takové zařízení provozuje i sama obec. Gurmáni dávající přednost masu jistě nepohrdnou jehněčím či hovězím v bio kvalitě, které pod značkou Maso z lúky nabízí místní ekologická Farma Rudimov. Na šetrném přístupu k životnímu prostředí si v Rudimově velmi zakládají. Najdeme zde například i obecní kompostárnu a třídění odpadu berou místní jako samozřejmost, což dosvědčuje letošní krajské prvenství v soutěži „O keramickou popelnici“ v kategorii obcí do 500 obyvatel.

Ocenění, která obec získala za inovace, vysoce hodnotí novou budovu obecního úřadu, která díky fotovoltaickým panelům a tepelnému čerpadlu vyrobí více energie, než spotřebuje. Obec plánuje instalovat solární panely i na další své budovy, a dokonce má připraven projekt komunálního elektromobilu. V budoucnu by zde mohla fungovat také prodejna bez obsluhy.

↑ **ROUBENÁ ZVONIČKA.** Ve svahu v sadu nad návsi stojí roubená památkově chráněná zvonička z 19. století. Tato drobná lidová stavba má střechu krytou šindelem, jejím vrcholem prostupuje rozsocha se zvonem.

Místní i návštěvníci v letních měsících rádi navštěvují areál zdejšího koupacího biotopu se samoobslužným bufetem, kde lze platit i pomocí QR kódu. Návštěvníky do Rudimova láká také Muzeum letectví Otakara Janůve s rozsáhlou sbírkou nejen leteckých modelů, roubená zvonička a četné výhledy do krajiny. Společenský život v obci je pestrý. Dodržují zde tradice, jako je fašank, velikonoční zvyky, stavění máje, Mikuláš a rozsvěcování vánočního stromku. Mezi místní tradice patří také sportovní akce, jako je fotbalový turnaj a vánoční hokej.

A kam se s námi budete moct vydat příště? V dalším vydání našeho magazínu vyrazíme do obce, která letos v soutěži Vesnice roku ve Zlínském kraji získala Diplom za rozvíjení lidových tradic, Diplom za vzorné vedení kroniky, a kde najdeme Osobnost Programu obnovy venkova Zlínského kraje 2024. Příště vyrazíme na Slovácko a představíme vám Vážany. ■

(dos)

↑ **KOUPACÍ BIOTOP.** V letních měsících se v Rudimově můžete osvěžit ve vodě, o jejíž kvalitu se zcela spolehlivě a bez chemie stará kořenová čistíčka. Občerstvit se lze také v samoobslužném bufetu.

Fakta o obci

okres: Zlín
starosta: Stanislav Franc
počet obyvatel: 252
počet domů: 113
rozloha: 1 003 ha
nadmořská výška: 370 m n. m.
web: www.rudimov.cz

Zajímavost

Od poloviny 18. století žili v Rudimově především miškáři, tedy zvěrokleštíci provádějící kastraci hospodářských zvířat. Většinu roku trávili na cestách za prací, zejména na území dnešního Slovenska, Ukrajiny, Polska či Litvy, ale i Německa a Maďarska. Toto řemeslo bylo v minulosti velmi výnosné, zdatný miškář za den mohl vydělat i tolik, co jiní řemeslníci za celý měsíc.

Tři otázky pro starostu Stanislava France

Kdyby se vaše obec měla zapsat do knihy rekordů, v čem by vynikala?

Naše obec vyniká, tak jako řada okolních obcí, pospolitostí občanů, kteří jsou ochotni zapojit se různých aktivit bez nároku na odměnu, což dnes není samozřejmostí. Není to přímo na zápis do knihy rekordů, ale stojí to za zmínku. Jinak jsme malá, ale zajímavá obec, která má svou dlouhou historii a tradice – například se zde skoro 60 let ogaří na štědrý den sejdou na plácku u biotopu a zahrají si „hokej“.

Které místo tu máte nejráději a proč?

Nejráději mám celý Rudimov, těžko se vyzdvihuje jen jedno místo. V okolí obce máme řadu míst s nádherným výhledem, ať už na Rudimov nebo okolí, a to díky poloze obce a členitosti okolního terénu. Hezky jsou výhledy z Čupů, Lázků, Rybníček, Paliček, Ploští, od Jankulky. Vasilsko má také své kouzlo. Od jara do podzimu mám rád procházky v obecních sadech, příjemně se dá odpočinout také na výletišti pod lipami nebo na biotopu.

Kdybyste měl neomezený rozpočet, co byste v obci udělal?

To bych se asi zbláznil :-). Ale ne, vážně, je mnoho věcí, které by bylo možné s takovým rozpočtem realizovat – počínaje kanalizací a ostatní infrastrukturou, přes rekonstrukce různých obecních budov a objektů, až po výsadby a úpravy v krajině. Ale jednu věc bychom udělali nadregionální, nechali bychom opravit silnici z Bojkovic na Slavičín, vedoucí přes Rudimov, protože ta je ve velmi špatném stavu.

Vlastimil Juříčka: Vánoční baňky vyrábíme už 70 let, zdobí stromečky po celém světě

Vsetínská Irisa letos slaví kulaté výročí tradiční výroby skleněných vánočních ozdob. Kouzlo Vánoc přináší do tisíců domácností v České republice i jinde po celém světě už sedmdesát let. U této příležitosti v polovině listopadu společnost připravila Den otevřených dveří, kde se návštěvníci mohli seznámit s tím, jak křehká krása na Valašsku vzniká. Nejen na vánoční baňky jsme se v rozhovoru pro Magazín21 ptali Vlastimila Juříčky, vedoucího marketingového oddělení společnosti.

Jak stará je tradice foukání skleněných ozdob na Valašsku? Mohou se s tímto řemeslem seznámit i lidé, kteří nestihli dorazit na Den otevřených dveří?

Tradice foukání skleněných ozdob na Valašsku sahá až do roku 1954. Tuto dovednost a řemeslo si předáváme po generace a dodnes je zachováváme ve své původní podobě. Pro ty, kteří Den otevřených dveří nestihli, nabízíme exkurzi s názvem „Vánoční skleněná kouzla: Cesta za výrobou zářivých ozdob“. Tato fascinující prohlídka zavede návštěvníky do historie vánočních ozdob a představí naše zručné řemeslníky, kteří jim ochotně poodhalí tajemství svého umění. Je to příležitost vidět, jak se z obyčejné skleněné trubice stává nádherná vánoční ozdoba, a zažít tak kouzlo výroby na vlastní oči.

Změnily se za dobu existence společnosti výrobní postupy a technologie, které používáte? A co je vlastně k výrobě skleněných ozdob na vánoční stromečky potřeba?

Výrobní postupy a technologie zůstávají stejné jako před 70 lety. Výroba vyžaduje foukané sklo, speciální barvy a jedinečné dovednosti našich zaměstnanců, kteří s láskou doslova vdechují život každé

ozdobě. Je to zdlouhavý a náročný proces vyžadující šikovné ruce. Na začátku každé ozdoby je skleněná trubička, ta se musí nahřát plamenem, aby byla poddajná, poté se tvaruje foukáním ústy. Následu-

Každoroční módní vlna přináší oblíbenou vánoční barvu. Jaká to bude letos? Máte v nabídce také ozdoby, které se těší přízni bez ohledu na trendy?

„Naším výrobkům se nemohou levné asijské napodobeniny z plastu vůbec rovnat.“

je stříbření, barvení, nakonec se každá ozdoba ručně zdobí a maluje. K tomu se používají například skleněná pera nebo štětce z veverčích nebo kuních chloupků.

My jsme pro letošek připravili kolekce, kde dominují vzory inspirované tradičními motivy, jako jsou modrotisk, perníčky a cibulák. Tyto sady přinášejí do domovů nejen krásu, ale i nostalgii. Mezi nadčasové ozdoby patří klasické koule v červené, zlaté nebo bílé barvě, které nikdy nevyjdou z módy. Pro naše zákaznicky jsme ale schopni vyrobit na zakázku ozdoby v jakékoliv barvě, s logem, jménem a podobně. Vždy se snažíme vyhovět konkrétním přáním a představám zákazníka.

Kolik baněk a jiných ozdob ročně vyrobíte a do kterých koutů světa míří? Jak se vám daří vzdorovat zahraniční konkurenci?

Ročně vyrobíme přibližně 800 tisíc ozdob a letos je naším cílem dosáhnout až 900 tisíc kusů. Naše ozdo-

by zdobí vánoční stromečky po celé České republice i ve vzdálených zemích, jako jsou USA a Austrálie. Dá se říct, že o Vánocích v podstatě zdobíme celý svět. Díky zachování tradiční ruční výroby a vysoké kvalitě odoláváme konkurenci a udržujeme si loajální zákazníky. Naším výrobkům se nemohou levné asijské napodobeniny z plastu vůbec rovnat.

Takové malování baněk bude spíše ženskou doménou. Kolik lidí vlastně Irisa zaměstnává a kdo je typický zaměstnanec?

Na výrobě ozdob se podílí kolem 40 zaměstnanců. A ano, jsou to převážně ženy, které tuto práci dělají srdcem a s uměleckým citem. Irisa však není jen výrobcem ozdob – v celém družstvu pracuje okolo 250 lidí, z nichž více než polovina jsou lidé se zdravotním postižením, což činí naši firmu jedním z nejvýznamnějších zaměstnavatelů této skupiny v regionu. Velmi si zakládáme na tom, že dáváme šanci na pracovní uplatnění lidem, kteří nemají to štěstí žít ve zdraví.

Irisa dnes nejsou jen skleněné vánoční ozdoby, čím dalším se zabýváte?

Kromě vánočních ozdob máme ve Vsetíně lisovnu plastů a kartonáž. Vyrábíme zde plastové výrobky pro automobilový průmysl, zejména části lamp a světlometů, a širokou škálu lepenkových obalů. Rozšiřujeme tak svou produkci i do jiných oblastí, přičemž se stále zaměřujeme na zachování vysoké kvality a tradičních řemesel. Pokud budete mít cestu do Vsetína, určitě se neváhejte zastavit v naší prodejně na Jansenické ulici. Je skvělým místem, kde si zákazníci mohou naše ozdoby zakoupit přímo z dílny. ■

Vladimír Dostálek

↑ TRADIČNÍ POSTUPY. Foukání skleněných baněk je umění, které vyžaduje zručnost, pečlivost a trpělivost.

Exkurze Vánoční skleněná kouzla: Cesta za výrobou zářivých ozdob jsou dostupné od pondělí do pátku v čase od 9 do 13 hodin, délka 40–45 minut, vstupné 120 Kč/osoba. Rezervujte na tel. čísle 571 484 411 (po–pá od 9 do 17 hod.). Další informace najdete na www.irisa.cz.

Advent na Východní Moravě

foto: archiv CORMVM

Období adventu symbolizuje očekávání, naději a ztišení. Zkuste si proto užít krásný a klidný adventní čas. Ať už ve vánočně nazdobeném Zlíně, kde ani letos nebude chybět vyhlídkové kolo, nebo se vydejte na svařák a drobné dárky na adventní trhy do Uherského Hradiště, Kroměříže či Holešova. Nezapomeňte, že vánoční období je především obdobím klidu a potkávání se s přáteli a rodinou. Takže kam se vydat a kde byste letos neměli chybět?

Kam na vánoční jarmarky a trhy?

30. 11. – 23. 12.	Adventní Zlín
28. 11. – 24. 12.	Vánoční program na Obchodňáku, Zlín
10. – 22. 12.	Šťastné a veselé – vánoční trhy na Velkém náměstí v Kroměříži
14. – 22. 12.	Velký vánoční jarmark, Uherské Hradiště
5. 12.	Mikulášská jízda městem, Luhačovice
6. – 7. 12.	Vánoce na výstavišti v Kroměříži
7. 12.	„Došli sme k vám na koledu“ aneb tradice v Hluku
8. 12.	Vánoční jarmark v Muzeu v přírodě v Rymicích
8. 12.	Adventní trhy v Holešově
14. 12.	Tradiční Vánoce ve Vlčnově

TIP na tradiční lidové Vánoce:

Sváteční atmosféru můžete zažít **14. a 15. prosince** ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. V Dřevěném městečku se bude v těchto dnech konat Vánoční jarmark, který nabídne dárky z dílen lidových výrobců, koledování, vystoupení folklórních skupin, občůžky Luček a čertů a především oživené expozice chalup ve Valašské dědině. Můžete se zaposlouchat do vánočních koled, ochutnat tradiční vánoční pokrmy nebo cukroví.

TIP na výlet: Dřevěný betlém v Horní Lidči

Kde jinde si zpříjemnit čekání na Vánoce než v unikátním dřevěném betlémě v Horní Lidči? Díky 75 mechanicky se pohybujícím figurám tu na vás dýchne kouzlo starých časů života na Valašsku. Děti určitě zaujmou pohyblivé postavičky a stará zapomenutá řemesla. Dospělí budou pravděpodobně soupeřit v tom, kdo pozná více významných památek Zlínského a Trenčínského kraje a třeba vás některá stavba zaujme natolik, že budete mít důvod na další výlety po okolí.

Speciální čertovský TIP:

7. 12. 2024 – Valašský mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách

Na takového Mikuláše jen tak nezapomenete! Naprosto ojedinelý zážitek vám nabídne Valašský mikulášský jarmek ve Valašských Kloboukách. Tradice mikulášské občůžky má tady opravdu nezaměnitelné kouzlo, takže pokud jste tady ještě nebyli, tak letos si tuto krásnou akci nenechte ujít.

13

Tak trochu jiný TIP: Betlém v KOVOZOO

Betlém je vánoční klasika, ale v KOVOZOO ve Starém Městě je to tak trochu jinak. Od **30. listopadu 2024 až do 5. ledna 2025** si můžete prohlédnout unikátní dřevo-kovový betlém v lehce nadživotní velikosti, který zaujme nejen děti. Zvířata jsou svařená ze železného šrotu, lidské postavy jsou vyřezány ze dřeva, a to vše je dodekorováno tím, co se našlo na smetišti.

Slavnostní TIP: Advent na zámku

Přijďte zažít neopakovatelnou atmosféru adventního období na Arcibiskupský zámek v Kroměříži. Tentokrát vás na zámku zavedou do doby arcibiskupa Theodora Kohna, tedy na přelom 19. a 20. století. Na nádvoří vás přivítají trubači a výjimečná bude i prohlídka reprezentačních sálů. Kouzelnou náladu interiérů známých především ze slavného filmu Amadeus přirozeně dokreslí i živá hudba. Stejně jako adventní čas bude i prohlídka symbolicky ukončena štědrovečerní prostřenou tabulí, která bude k vidění v Malé jídelně. To vše od **30. listopadu do 22. prosince 2024**.

Co se aktuálně děje v regionu, najdete na webových stránkách www.vychodni-morava.cz. ■

(red)

@vychodnimorava

@vychodni_morava

Luštěte a vyhraje s Magazínem21

M21	SPZ KOLÍN	ZNAČKA KOSMETIKY	Začátek tajenky	UTRHNOUT SI	ŽENSKÉ JMÉNO	MPZ EGYPT	TI	M21	ZOLOVO DÍLO	M	VRH	STAROGERMÁN	DĚLAT	POUŠŤ V CHILE	MODELY SOUPRAV
INDIÁNSKÁ DÝMKA								NESAHAŤ (OB.) KAMARÁD BARBIE							
OKRÁDATI PRODAVAČE NOVIN															
M21	VSAKOVÁNÍ (MN. Č.)	SATEL. PŘIJÍMAČ (ANG. ZKR.) CIGARETY				TENTO				TATRAN. NÁR. PARK SLOUČEN. S BOREM					
HLOUBIT DÍRU						JINAK					MÁKY (SLOVEN.) ORGÁN ČICHU				
UZAVŘENÁ SKUPINA									NEROST						
MYTOLOGICKÝ KRASAVEC					HRNEK NA KÁVU (OB.)				RONALD (DOM.)				MILAMPÉR NEALKOH. NÁPOJ		
INICIÁLY ZPĚVÁKA KRYLA			INICIÁLY KANTA ČÁST SVÍČKY			NERVOVÉ ZÁŠKUBY	ZNAČKA HLINÍKU	M21	INICIÁLY SMETANY ČESKÝ MALÍŘ			SPZ TÁBOR ROMANA (DOM.)			
TIBETSKÝ SKOT				ČISTÍCÍ PRAŠEK NEMOC. ODDĚLENÍ				LYŽAŘ. ODDÍL (ZKR.) PLAZ			SPZ ROKYCANY LENÍK			EVROPAN	OSLÍ HÝKÁNÍ
M21	SVĚTOVÝ POHÁR (ZKR.)	Konec tajenky PŘEDLOŽKA													
KAMNA							DVĚ DOMÁCÍ MUŽSKÁ JMÉNA								
MENŠÍ VODNÍ TOKY							RUSKÝ VAZAL							ATAKAMA, ATYS, DANNIK, KARBORAN, SVR, YAK	

V minulém čísle jste mohli získat „Vstupenky do Muzea map“ (tak zněla tajenka). **Z úspěšných řešitelů byli vylosováni výherci: Jana Gajdůšková z Napajedel, Ludmila Juřenčáková ze Štítné nad Vláří-Popova a Jan Kratina z Luhačovic. Gratulujeme!** Vyluštěnou křížovku se svou adresou a telefonickým kontaktem nám doručte do 10. prosince na adresu: Oddělení komunikace a vnějších vztahů, Krajský úřad, tř. T. Bati 21, Zlín, 761 90, na obálku píše KŘÍŽOVKA; nebo e-mailem na: Magazin21@zlinskykraj.cz.

Věděli jste, že...?

foto: Filharmonie Bohuslava Martinů

...Filharmonie Bohuslava Martinů pod názvem Symfonický orchestr Národního podniku Baťa odehrála svůj první koncert 30. dubna 1946 v sále Velkého kina ve Zlíně? Příklad koncertní sezona bude tedy jubilejní osmdesátá a Filharmonie Bohuslava Martinů, která od roku 2011 sídlí v Kongresovém centru Zlín, oslaví 30. dubna 2026 své 80. narozeniny. ■

(red)

		8	3		5	1		
4					8			
	9							
		6						
			1		7	8	4	
						2		5
3					6			4
				5		7		2
		1			4		5	

MEDAILE JOSEFA VALČÍKA. U příležitosti Dne válečných veteránů udělil Zlínský kraj spolu s krajským vojenským velitelstvím a kluby výsadkových veteránů ve Zlíně a Holešově pamětní medaile s motivem Josefa Valčíka. Těto pocty se dostalo pěti desítkám jednotlivců, ale také obcím či organizacím, za jejich činnost v oblasti historie boje za osvobození v letech 1939–1945 a aktivity v zájmu zajištění obrany vlasti.

USTAVUJÍCÍ ZASTUPITELSTVO. Zastupitelstvo Zlínského kraje se v novém složení vzešlém ze zářijových voleb sešlo na ustavujícím zasedání v pondělí 4. listopadu. Po složení slibu zastupitelé zvolili devítičlennou Radu Zlínského kraje v čele s hejtmanem Radimem Holíšem.

foto: Zoo Zlín

MALÝ TYGRÍK USSURIJSKÝ. Zlínská zoo zaznamenala další chovatelský úspěch. Ve venkovním výběhu od podzimu dovádí sameček ohroženého tygra ussurijského, který se v zoo narodil už v květnu pětileté tygřici Sambě. Před svým představením veřejnosti však musel zvládnout těžší start do života.

VÝROČÍ VZNIKU ČESKOSLOVENSKA. V pátek 25. října se u sochy Tomáše Garrigua Masaryka před zlínským kongresovým centrem konal vzpomínkový akt u příležitosti 106. výročí vzniku Československa. Uctít památku všech, kdo se o něj zasloužili, přišlo několik desítek představitelů veřejného života, občanů a studentů.

NOVÁ EXPOZICE V KRAJSKÉ GALERII. Po více než deseti letech otevřela Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně novou expozici. Nese název „+ - Zlín“ a prostřednictvím tří set exponátů nabízí vzhled nejen do nedávné historie umění, ale i do spleťtých vazeb vizuální kultury s nejrůznějšími oblastmi života.

VELETRH PRÁCE A VZDĚLÁVÁNÍ. Důležité informace pro výběr střední školy i budoucí profesní uplatnění mohli získat návštěvníci Veletrhu práce a vzdělávání, který se ve středu 13. listopadu uskutečnil v Kongresovém centru ve Zlíně. Prezentovalo se zde na pět desítek škol a dvacítky zaměstnavatelů.

VÁNOČNÍ JARMARK

8. 12. / Rymice

Hospodářský dvůr v Rymicích ožije vánočním jarmarkem. Od 10 do 16 hodin si budete moci zakoupit výrobky lidových řemeslníků, prohlédnout si adventně vyzdobené chaloupky a připravená bude i dílnička pro děti.

www.muzeum-km.cz

SKLEPOKRUHY | KACÍŘSKÉ VINOBRANÍ

13. 12. / Zlín

Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně zve na uvedení dvou nových knih zlínského spisovatele, divadelníka a právníka Josefa Holcmana. Přijďte se v 17 hod. seznámit s texty o víně a nechte se vtáhnout do atmosféry vinných sklepů, vinic a vinohradů.

www.kfbz.cz

ADVENT S MUZEEM

prosinec / Vsetín, Valašské Meziříčí

Muzeum regionu Valašsko připravilo pestrou mozaiku vánočních výstav, akcí a koncertů ve svých pobočkách ve Vsetíně, ve Valašském Meziříčí a v Lešně u Valašského Meziříčí. V neděli 15. prosince bude ve valašskomeziříčském kostele Nejsv. Trojice od 17 hod. koncert s názvem Valašská mše vánoční.

www.muzeumvalassko.cz

VÁNOČNÍ KONCERT

29. 12. / Štípa

Štípský kostel rozezní Zvonky Dobré zprávy. Soubor hrající na ruční zvonky zavítá do kostela s renomovaným moravských učitelek. Koncert začne v 17 hod., dirigovat bude sbormistryně Emílie Adámková a varhanní doprovod obstará Pravoslav Březík.

www.stipa.cz

JAWA

prosinec / Uherské Hradiště

Ve Slováckém muzeu můžete obdivovat motocykly Jawa a ČZ ze soukromé sbírky Jakuba a Josefa Mikulcových. Výstavu tvoří téměř dvě desítky strojů z poválečného období. Cenné na nich je, že jsou všechny v původním kompletním stavu nebo zrenovované do originálního stavu. Motorky doplňují další exponáty.

www.slovackemuzeum.cz

VÝSTAVA mAI TYPE

od 11. 12. / Zlín

V univerzitní galerii G18 bude 11. prosince v 18 hod. vernisáž prezentující výstupy fakultního projektu, který zkoumá procesy a nástroje studentstva typografie při využívání generativní umělé inteligence. Představuje spektrum možností, které grafický designér při své práci využívá. Výstavu doplní interaktivní prvky a dílny kaligrafie.

www.g18.cz

TAJEMSTVÍ ZOOLOGICKÉHO DEPOZITÁŘE

prosinec / Zlín

Výstava v Muzeu jihovýchodní Moravy představuje pestrou škálu zoologických sbírkových předmětů z muzejního depozitáře. Ty byly vybrány s důrazem na různé zvláštnosti a kuriozity. Výstavu tematicky doplňují obrazy inspirované přírodou vytvořené pomocí techniky počítačové malby od zoologa Pavla Bezděčky.

www.muzeum-zlin.cz

BENEFIČNÍ KONCERT

14. 12. / Uherské Hradiště

Uherskohradištská nemocnice zve na tradiční adventní benefiční koncert, který se uskuteční od 16 hod. v kostele sv. Františka Xaverského na Masarykově náměstí. Osvědčené propojení cimbálové muziky Cifra Petra Číhala a smíšeného pěveckého sboru Viva la musica letos doplní mladý folklorní ženský pěvecký sbor Kalinka z Babic a herec Vladimír Doskočil.

www.nemuh.cz

POCTA HANĚ HEGEROVÉ

13. 12. / Zlín

Ve zlínském divadle zazní písně nezapomenutelné Hany Hegerové. Hity Levandulová, Čerešně, Lásko prokletá a mnoho dalších uslyšíte v podání zpěvačky Dany Chytilové. Šansonierku doprovodí zkušený pianista Radim Linhart.

www.divadlozlin.cz

Magazín21 – Informace ze Zlínského kraje. Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází 12× ročně.

Vydavatel: Zlínský kraj, tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín. IČO: 70891320. **Náklad:** 260 000 kusů. **Kontakt:** Lenka Sedláková, vedoucí oddělení komunikace a vnějších vztahů (redakce@zlinyskykraj.cz, tel.: 577 043 165). **Redakce:** Adéla Čuříková (ač), Anežka Gavendová (aga), Vladimír Dostálek (dos), Soňa Ličková (lič), Jan Vandík (van). **Grafický design:** Luděk Ovesný.

Neoznačené foto: Luděk Ovesný a archiv Zlínského kraje. **Registrace Ministerstva kultury:** MK ČR E 23684.

Internetové stránky magazínu: www.magazin21.cz. **Datum vydání:** 1. prosince 2024. **Neprodejně. Distribuce:** Česká pošta, s.p.